

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kf.III.45.210/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Suba Ildikó
a tanács elnöke
Dr. Bérces Nóra
előadó bíró
Dr. Sperka Kálmán
bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: felperesi képviselő
(felperesi képviselő címe;
ügyintéző: dr. Varga-Puskás Péter ügyvéd)

Az alperes: ... Megyei Kormányhivatal ... Járási Hivatala
(alperes címe)

Az alperes képviselője: dr. Bera Krisztina kamarai jogtanácsos

A per tárgya: közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: felperes

A fellebbezéssel támadott határozat: Fővárosi Törvényszék 12.M.70.340/2021/19. számú kiegészítő ítélettel kiegészített 12.M.70.340/2021/10. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 12.M.70.340/2021/19. számú kiegészítő ítélettel kiegészített 12.M.70.340/2021/10. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A peres felek másodfokú perköltségét 50.000-50.000 (ötvenezer-ötvenezer) forintban, a fellebbezési eljárás illetékét 40.000 (negyvenezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A másodfokú eljárás alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes munkavállalója, ... (a továbbiakban: sérült) 2012. szeptember 14-én munkavégzés közben balesetet szenvedett. ... Kormányhivatalának Egészségbiztosítási Pénztári Szakigazgatási Szerve határozatával a sérült balesetének üzemi jellegét elismerte. A ... Megyei Kormányhivatal Rehabilitációs Szakigazgatási Szervének 2014. június 20-án kelt elsőfokú szakvéleménye megállapította, hogy a sérült össz-szervezeti egészségkárosodása 24%, amely teljes mértékben az üzemi baleseti egészségkárosodásból eredeztethető, és ez alapján a ... Megyei Kormányhivatal Nyugdíjbiztosítási Igazgatósága – mint az alperes jogelődje – a számú, 2014. július 16-án kelt határozatával a sérült részére 2014. április 18. napjától havi 13.010 forint összegben baleseti járadékot állapított meg.

[2] Az alperes a 2017. május 31-én kelt számú határozatával kötelezte a felperest, hogy az üzemi baleset következtében 2014. július 29. napjától 2017. május 31. napjáig baleseti járadék címén folyósított ellátás 100%-át, azaz összesen 433.510 forintot fizessen meg. A határozat indokolása szerint a felperes, mint munkáltató köteles lett volna a munkavégzéshez szükséges egyéni védőeszközöket a sérült munkavállaló rendelkezésére bocsátani, azonban ennek nem tett eleget, ezért nem mentesülhet a felelősség alól. Mivel a munkavédelmi mulasztás és a bekövetkezett üzemi baleset között ok-okozati összefüggés van, a felperes felelősséggel tartozik az üzemi baleset következtében megállapított és folyósított baleseti járadék megtérítéséért az egészségbiztosítás ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény (a továbbiakban: Ebtv.) 67. § (1) bekezdése alapján. A közigazgatási határozat rögzítette, hogy a sérült nyilatkozata szerint balesetének oka az volt, hogy a munkáltató nem biztosított számára a hegesztési munkafolyamathoz kámzsát, amely a baleset bekövetkezését megakadályozta volna. A határozat utalt a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdésére és 54. § (7) bekezdésére is, amelyek alapján az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeinek biztosítása a munkáltató feladata. A határozat kitért a munkavállalók munkahelyen történő egyéni védőeszköz használatának minimális biztonsági és egészségvédelmi követelményéről szóló 65/1999. (XII. 22.) EÜM rendelet 3. számú mellékletére is, mely szerint a hegesztési munkálatok végzése esetén a szem és az arc védelme érdekében egyebek mellett arcvédő maszk, illetve tűzálló védőruha szükséges.

A felperes keresete és az alperes védirata

[3] A felperes a 2017. augusztus 10-én előterjesztett keresetében vitatta egyrészt a sérült egészségkárosodásának alperes által megállapított mértékét, másrészt azt, hogy a kötelező munkavédelmi szabályokat megszegte volna.

[4] Az alperes védiratában a kereset elutasítását kérte, mivel álláspontja szerint az anyagi és eljárási jogszabályokat betartotta és jogszerű határozatot hozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bírósággént eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 2019. február 7-én kelt ... számú ítéletével az alperes 2017. május 31-én kelt határozatát hatályon kívül helyezte. A rendelkezésre álló bizonyítékokat – köztük a perben kirendelt igazságügyi orvosszakértő 2018. július 18-án előterjesztett szakvéleményét – értékelve megállapította, hogy a sérült balesetből eredő egészségkárosodásának mértéke 13%-osra tehető. Figyelemmel arra, hogy ilyen egészségkárosodási mérték mellett a sérültet baleseti járadék nem illethette volna meg, a keresettel támadott, a felperest megtérítésre kötelező közigazgatási határozat jogellenes volt.

[6] Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság a 2019. október 2-án kelt ... számú végzésében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította azzal, hogy a felperes és az alperes másodfokú perköltségét 20.000-20.000 forintban állapította meg. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a sérültnek fizetett baleseti járadék üzemi baleset miatt felmerült egészségbiztosítási ellátás volt, és jelen pernek ezen üzemi baleset következményeként megállapított baleseti járadék megtérítéséről szóló határozat képezte a tárgyát, ezért a felperesnek nem volt lehetősége vitatni a baleseti járadék megállapításának alapjául szolgáló határozatot, az elsőfokú bíróság kizárólag a megtérítésre kötelező határozat jogszerűségét vizsgálhatta felül. A másodfokú bíróság a megismételt eljárásra azt írta elő, hogy annak során a felperesnek az Ebtv. 67. § (1) bekezdésében meghatározott munkavédelmi szabályok betartásával kapcsolatos érveit kell vizsgálni, e körben a keresetlevélhez csatolt dokumentumokat kell összevetni az alperes megállapításaival.

[7] A megismételt eljárás eredményeként a Fővárosi Törvényszék, mint elsőfokú bíróság a 2021. szeptember 30-án kelt – utóbb kiegészített – ítéletével a keresetet elutasította, és kötelezte a felperest 40.000 forint perköltség alperesnek történő megfizetésére, valamint 23.506 forint előlegezett költség és 30.000 forint eljárási illeték megfizetésére is.

[8] Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban az alperesi határozatot az arra még irányadó 2004. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Kt.) 109. §-a, valamint a perre még ugyancsak irányadó, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 324. § (2) bekezdése alapján vizsgálta felül, és a másodfokú bíróság végzésének megfelelően kizárólag azt vizsgálta, hogy az Ebtv. 67. § (1) bekezdéséből adódóan a baleset bekövetkeztének oka a munkáltatónál felmerülő körülmény volt-e, vagy az kizárólagosan a sérült munkavállaló magatartására volt visszavezethető. Kiemelte, hogy megtérítési kötelezettség abban az esetben terheli az Ebtv. 67. § (1) bekezdése alapján a munkáltatót, ha ő vagy alkalmazottja a balesetet szándékosan idézte elő, vagy munkavédelmi szabály elmulasztása következett be, és kizárólag abban az esetben mentesülhet a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy a munkavédelmi szabályt kizárólag a balesetet szenvedett munkavállaló szegte meg vagy mulasztotta el.

[9] Az elsőfokú bíróság a meghallgatott tanúk vallomását értékelve, az e körben tett, egymásnak ellentmondó tanúvallomások miatt nem tudta kétséget kizáróan megállapítani, hogy a kázmza – amelynek használata megakadályozta volna a baleset bekövetkeztét – a felperes rendelkezésére állt-e. Mivel az Mvt. idézett rendelkezései értelmében a munkaeszközök biztosítása mellett az is a munkáltató feladata, hogy azok használatát

megkövetelje és rendszeresen ellenőrizze, és jelen esetben ennek teljesítése sem volt bizonyított, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményeit nem biztosította, a munkavédelmi eszközök rendszeres használatát nem követelte meg, és nem is ellenőrizte megfelelően. Erre figyelemmel a baleset bekövetkezéséért a felperest terheli felelősség, az nem róható kizárólagosan a sérült terhére, ezért a felperes az Ebtv. 67. §-a alapján az alperes által kifizetett egészségbiztosítási ellátások megtérítésére köteles.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[10] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a keresettel támadott közigazgatási határozat hatályon kívül helyezését kérte az alperes perköltségben marasztalása mellett.

[11] A felperes szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül mérlegelte, az ítélet indokolásában nem utalt azon okokra, amelyek miatt nem találta a felperes által hivatkozott tényeket bizonyítottnak, illetve jogi érvelését megalapozottnak, ezáltal megsértette a „Pp.” 346. § (5) bekezdésében foglaltakat. A tanúvallomások értékelése során figyelmen kívül hagyta, hogy egyik tanú előadásában sem volt vitatott az a tény, miszerint a baleset elkerüléséhez szükséges védőeszköz rendelkezésre állt. Az elsőfokú bíróság helytelenül járt el akkor is, amikor az okirati bizonyítékokat nem értékelte, holott azok hitelt érdemlően bizonyítják, hogy a felperes a munkavédelmi szabályokat maradéktalanul betartotta, a munkabaleset bekövetkeztében semmilyen felelősség nem terheli.

[12] A felperes a másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésének előírásait vitatva továbbra is hivatkozott azokra a szakértői véleményekre, amelyek a sérült balesetből eredő egészségkárosodását a korábbinál alacsonyabb mértékben határozták meg. A szakvélemény alapján egyértelműen kizárható az ok-okozati összefüggés a baleset és a sérült részére kifizetett ellátások között, ami pedig kizárja a megtérítési felelősségének megállapítását, tekintettel arra, hogy a 13%-os egészségkárosodás alapján a sérültet nem illette volna meg baleseti járadék. Ezzel összefüggésben a felperes kérte figyelembe venni a Kúria Mfv.III.10.698/2016/8. számú határozatát.

[13] Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult azzal, hogy kérte a felperest a másodfokú perköltség megfizetésére is kötelezni.

[14] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság korábbi hatályon kívül helyező végzésének megfelelően járt el. A felperes kizárólag a megtérítésre kötelező alperesi határozattal szemben terjesztett elő keresetet, a sérült részére baleseti járadékot megállapító döntéssel szemben nem, így az jogerőre emelkedett. A per során tett tanúvallomásokat az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, és helytállóan állapította meg azok alapján azt, hogy a baleset bekövetkeztéért a felperest terheli a felelősség, ezért az Ebtv. 67. §-a alapján az alperes által kifizetett egészségbiztosítási ellátások megtérítésére köteles.

[15] Mind a felperes, mind az alperes utalt arra, hogy a fellebbezési tárgyalást esetleges távollétükben is kéri megtartani.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Kúria a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete érdemi felülbírálatra alkalmatlan, az alábbiak szerint.

[17] A felperes a keresetét 2017. augusztus 10-én terjesztette elő, arra még az rPp. szabályai voltak irányadóak, amelyek alapján a Kúria a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott eljárás lényeges szabályai betartásra kerültek-e.

[18] Az rPp. 328. § (1) bekezdése szerint ha a közigazgatási szerv, amely a határozatot hozta, megszűnik, vagy az ügy időközben más közigazgatási szerv hatáskörébe került, azt a közigazgatási szervet kell alperesként perbe vonni, amelynek hatáskörébe az új rendelkezés szerint a közigazgatási határozat meghozatala tartozik.

[19] Amint arra a közigazgatási perekben bekövetkező jogutódlás egyes kérdéseiről szóló 7/2014. (XI. 25.) KMK vélemény is rámutatott, a közigazgatási perekben a hatósági hatáskör címzettjében bekövetkezett változás közigazgatási anyagi jogi alapú jogutódlást eredményezhet, melyre az rPp. 61-65. §-ainak előírásait az rPp. 321. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási perek sajátosságaira tekintettel kell alkalmazni. A közigazgatási anyagi jog változása alapján bekövetkező jogutódlásnál, mint a jogutódlás sajátos esetében a peres felek nyilatkozatának és szándékának a jogutódlás érdemére nézve nincs jelentősége. Ebben az esetben az rPp. 61-64. §-a szerinti valamennyi körülményt a jogszabály rendelkezése pótolja, illetve határozza meg, a felek nyilatkozatától a jogutódlás ténye nem függ. Ilyenkor a bíróságnak a jogutódlás kérdésében a jogutód személyét a jogszabályi rendelkezések alapján kizárólag meg kell állapítania, illetve – szükség szerint – rendelkeznie kell a jogelőd perből való elbocsátásáról. Az e körben hozott végzés annak csupán megállapító jellege mellett is a per lefolytatása szempontjából alapvető jelentőségű, az alperes személyének téves meghatározása az eljárás lényeges szabályainak megsértését jelenti.

[20] A perbeli esetben az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az alperes személyének változását. Az egészségbiztosítási szervekről szóló 386/2016. (XII.2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. § c) pontját ugyanis – amelyben az alperesi határozat meghozatalakor még egészségbiztosítási szervként volt feltüntetve a kormányhivatalnak az egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró, megyeszékhelyen működő járási hivatala is – 2020. március 1-től hatályon kívül helyezte a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítésével összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 360/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet 162. § (2) bekezdés a) pontja, és ezzel párhuzamosan a Korm. rendelet 8. § (3) bekezdésének a) pontja is akként módosult, hogy egészségbiztosítási szervként a kormányhivatalt jelölte ki az rPp. 341. § c) pontjában foglalt feladatok ellátására. Ebből következően az alperes személyében változás következett be, amelynek perjogi konzekvenciáit az elsőfokú eljárásban le kellett volna vonni a 7/2014. (XI. 25.) KMK véleménynek megfelelően.

[21] A Kúria legutóbb a BH2022. 224. szám alatt közzétett döntésében mondta ki elvi éllel, hogy a jogutódlás megállapításának elmaradása olyan lényeges eljárási jogszabálysértés, amely a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését eredményezi.

[22] A peres iratokból megállapíthatóan az alperes kifejezett bejelentést nem tett a hatáskör változásával kapcsolatosan, azonban 2020. márciusát követően a beadványok egy része nem a járási hivataltól, hanem a kormányhivataltól érkezett. Így a 12.M.70.118/2020/5. és 6. sorszámú beadványok űrlapjain alperesként a ... Megyei Kormányhivatal lett megjelölve, majd később, a 12.M.70.340/2021/5. és 7. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv is a

kormányhivatalt rögzítette, mint alperest, továbbá a felperes a 12.M.70.340/2021/6. sorszámú beadványához csatolt űrlapon is a kormányhivatalt jelölte meg alperesként, amelyből megállapíthatóan maguk a felek és a bíróság is bizonytalan volt az alperes személyét illetően. Az elsőfokú bíróság mindezek ellenére nem tisztázta, hogy történt-e olyan hatásköri változás, amely az alperes személyét érintette.

[23] Mindezekre figyelemmel a Kúria mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 252. § (2) bekezdése alapján – a fellebbezési kérelem, illetőleg a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – végzéssel hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, mivel az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértése miatt szükséges a tárgyalás megismétlése.

[24] A megismételt eljárásban a közigazgatási jogvitában eljárni jogosult elsőfokú bíróság az rPp. szabályai alapján – a 7/2014. (XI. 25.) KMK vélemény iránymutatásainak megfelelően – köteles az alperes személyét érintő jogszabályi változásokat tisztázni annak érdekében, hogy a pert a megfelelő alperessel szemben lehessen lefolytatni.

[25] Az alperes személyének pontosítását követően szükséges eljárásjogi intézkedések után az elsőfokú bíróságnak az érdemi döntést az rPp. 206. § (1) bekezdése alapján – az rPp. 336/A. § (2) bekezdésében foglalt bizonyítási szabályt is alkalmazva – nemcsak a tanúvallomások alapján, hanem valamennyi rendelkezésre álló bizonyíték egybevetésével kell meghoznia, értékelve a felperes által benyújtott okirati bizonyítékokat – úgymint a felperes által 69.M.2274/2017/12. szám alatt csatolt beadvány mellékletét képező sérülti nyilatkozatot, valamint a munkavédelmi ruházat biztosítására vonatkozó, a sérült által aláírt igazolást a védőeszközök átvételéről – is. Tekintettel arra, hogy a bíróság a Ket. 109. §-ának megfelelően eljárva a közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát végzi, a bizonyítékok értékelése során a támadott közigazgatási határozatban megállapított tényállásból kell kiindulnia, és azzal összevetve kell állást foglalnia a támadott határozat jogszerűségéről.

A döntés elvi tartalma

[26] *Lényeges eljárási szabályszegés, ha az elsőfokú bíróság a közigazgatási perben az alperes személyében bekövetkező jogutódlást figyelmen kívül hagyja.*

Záró rész

[27] A Kúria a peres felek másodfokú perköltségét és a fellebbezési illeték összegét az rPp. 252. § (4) bekezdésének megfelelően csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróság dönt majd az ügyet befejező határozatában. A Kúria az ügyvédi, illetve jogtanácsosi munkadíjat a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet szerint a ténylegesen elvégzett jogi képviselési tevékenységet és az ügy jogi megítélését is figyelembe véve mérsékelt összegben határozta meg. A fellebbezési illetékre vonatkozó rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény keresetlevél benyújtásakor hatályos 39. § (3) bekezdés d) pontjának első fordulatan, valamint 46. § (1) bekezdésén alapul.

[28] A Kúria végzése ellen az rPp. 233. §-ából következően további jogorvoslatnak nincs helye.

[29] A felek kérték a tárgyalás távollétükben történő megtartását, azonban egyik félnek sem volt kifejezett és határozott kérelme tárgyalás tartására. Erre figyelemmel a Kúria a fellebbezést az rPp. 340. § (5) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el azzal, hogy az rPp. 256/A. § a) pontját is figyelembe véve erre akkor is lehetősége lett volna, ha a felek tárgyalás tartását kérik.

Budapest, 2022. november 30.

Dr. Suba Ildikó s.k. a tanács elnöke, Dr. Bérces Nóra s.k. előadó bíró, Dr. Sperka Kálmán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő